

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON 16 OLDAL TERJEDELEMMELEL.

Előfizetési ára:
 a magyar birodalomban és Ausztriában:
 Egész évre 4 kor.
 Félévre 2 kor.
 Negyedévre 1 kor.
 Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Budapest, VIII., Mária-utca 42.

Egy petitsor hirdetés ára 20 fillér.

A német birodalom államaiba egész évre 6 korona.

Európa egyéb államaiba és Amerikába egész évre 8 korona.

Választások előtt.

(Lásd első cikkünket.)

Választások előtt.

Végre feloszlott az 1896-ban 5 évre választott, bűnben fogamzott, erőszakos, törvénytelen módon, óriás vesztegetésekkel összetakolt országgyűlés. Ő felsége a magyar király szeptember 9-én fogadta a feloszlott országgyűlés tagjait s felolvasta a trónbeszédet, mely örömmel tölt el minden magyar szívet. Egyszermind egybehívta október 16-ára az új országgyűlést.

Addigra be kell fejezni az új választást, mely az egész országban az október 2-iki és 11-iki közti időszakban tartatik meg.

Folyik is vigan a korteskedés. Jelölt még sohasem volt annyi, mint az idén. Ői-hat egy-egy kerületben. Természetesen 2, sőt három is egy-egy párról.

Magyarország népe tehát dönthet sorsa fölött, még pedig öt évre. Tőle függ, hogy öt esztendőn át kikre bizza saját és az ország jólétének vezetését, előmozdítását. Igaz, hogy Magyarországon még nem adatott meg minden halandónak, hogy szavazatával hozzájárulhasson az ország sorsának intézéséhez, mert 15 millió lakos közül alig 900,000 a választó, de ez is elég volna, ha leikiismeretesen, minden mellékérdek nélkül, egyedül csak a közjót, a nemzet, a haza jólétét tartva szem előtt, szavaznának. De hát nem így van.

A régi romlott, posványos választási rendszer annyira gyökeret vert a választók többségében, hogy még ma is nagyon sokan jövedelmi torrásnak tekintik a szavazást.

Bezzeg máskép volt ez annakelőtte. Dehogy adta volna oda szavazatát egy igaz magyar ember más jelöltre mint akit ő testestül-lelkestül megkedvelt, kiből ő feltétlen bizott s kit a haza sorsa intézésére rátermettnek tekintett. Dehogy fogadott volna el bárkitől is szavazatáért pénzt, vagy potyaevést, potyaiavást. Jaj lett volna annak, aki őt ilyesmivel megközelítette volna.

Ma? . . . Ma máskép áll a dolog. Ma azt lesik, ki melyik ad többet. Ki melyik ad nagyobb traktátat . . . Meg is adta a magyar nép ezen eljárásának arát: csupa olyan ember került az országgyűlésbe, aki a képviselőségből gseftet üz, aki nem annak tekinti állását, hogy a nép érdekében üdvös törvényeket hozzon, hanem hogy közelébe térve a minisztereknek, magának vagy bankjának mindenféle kedvezményeket kolduljon ki.

Ennek végre meg kell szünni. A képviselőházba független, érdek nélküli, eszes, a nép baját szívükön viselő férfiak kellene, nem pedig kufárok.

›Itt az idő, most vagy soha!› kiálthatjuk

Petőfivel. Most van alkalma a népnek sorsán javítani. De hogyan? Kire szavazzon?! Hisz szegényt már annyira becsapták, hogy nem hisz már senkinek és semminek.

Becsapták a szabadelvűek, kik minden voltak csak szabadelvűek nem. Zsarnokok, önkényesek, elkobozták a nép szabadságát, megszorították a szabad gyülekezési jogot, a szabad sajtót, a szókimondást, ellenben nagyranövesztették az erkölcstelenséget, a zsandárpolitikát, a pénz uralmát minden fölött. A szabadelvű uralkodás alatt az adóteher elviselhetetlenné lett, a földbirtok teljesen eladósodott, az uzsorások nagyra nőttek, a börze a spekulánsok otthona lett, a szegény ember kenyere: a gabona játéktárgy lett, melylyel a spekulánsok milliókat nyernek, a szegény szántóvető ember pedig véres verejtékkel sem tudja megszerezni a mindennapi kenyeret. Ugyancsak a talmi szabadelvűek alatt meglazult a valóság, nagyra nőtt a vesztegetésre való hajlam s a többi rosz. Nem kell hát a népnek a szabadelvű.

De becsapta a népet a Kossuth-párt is. Az a párt, mely régen a nép büszkeségét képezte, mely a nép akaratát tolmácsolta az országgyűlésen. Mióta nagynevű Kossuth apánk gyenge tehetségű Fránci fia van az élén, egész más kerékvágásba jutott. Kossuth Ferencnek sok pénz kell, ő nagyuri módon akar élni s hogy ezt elérhesse, nem sokat törődik vele, hogy a nép érdeke bánja. A mult választáson paktáltak Bánffyval, ezzel a minden rosznak előidézőjével, csak hogy tönkretehelessék az *igazi függetlenségi pártot, az Ugron-pártot* és a néppártot. Ez a folyton gseftelő és paktázó párt sem kell a népnek.

Hát az országos néppárt? Ehhez volt a szegény, sokat csalódott népnek legtöbb bizalma. Sietett is zászlója alá, mert programja, az a program, melyet a Magyar Néplap irt zászlajára s a melyért lapunk tíz év óta küzd buzgó kitartással, volt az, mely a magyar nép vágyait kielégíti. De mit tett az Országos néppárt. Vezetőnek odaállított egy stréber papot, kit a hiúság vakká tesz, ki maga mellett csak oly embereket tűr meg, akit feltétlenül meghódolnak neki, ki tönkre tesz minden katolikus pártot, hogy csak ő lehessen az egyedüli ur a házban. Az ő befolyásának és a máskülönben minden tiszteletre méltó ősz Zichy Nándor gróf gyengeségének tulajdonítható, hogy megvásárolták Lepsényit, Némethet, megtörni igyekeztek a Magyar Néplap erejét, melynek egyedül köszönhetik pedig a mai néppárt minden életét. Az oly jelölteket, akik nem az ő kegyét-hajszolják, magától eltaszítja, s ha mégis fellépnek valamely kerületben, üldözi őket nyomtatványai, lapjai útján, sőt nem átalja ellenük a papságot is sorompóba állítani, dacára,

hogyan azok jobb *népbarátok*, mint ő kelme. Tehát semmivel sem jobb Bánffy-nál, csak hogy az szabadelvűnek nevezte magát, ők pedig néppártnak. Van a népnek egy igaz barátja, az, aki barátja már tiz év óta: a *Magyar Néplap*. Ennek a programja a nép szívébe van vésve, onnan ki nem veszi sem Molnár János csalafintasága, sem holmi zászlóthagyó, megvásárolt Lepsényi-féle emberek. De ez a szegény lap, melyet a pénzzel bőven rendelkező, magát országosnak nevező néppárt a végtelenségig üldöz, a maga erejéből az idő rövidsége folytán nem birt most saját pártot alakítani, saját jelölteket küldeni, mert vezérük Lepsényi és Németh elhagyták, elvakították magukat a pénz által s így előbb a Magyar Néplapot magát kellett megerősíteni s aztán lehet csak **igazi független néppártot** csinálni, amely nem lesz sem grófi párt, sem papi párt.

Egy párt van tehát a most küzdő pártok közt, mely a Magyar Néplap programját felöleli s mely eddigi működésével is eléggé bizonyította, hogy a *magyar népért* küzd, a magyar haza jóléte, annak szabadsága, függetlensége egyedüli célja. Ez az *Ugron-párt*. Kitűnő tagokból áll, mert e pártban a tehetségek, a függetlenül gondolkodó férfiak érvényesülhetnek, nem lévén kötelességük a vezér előtt csuszni, sőt az alattomoskodó, gyáva, tudatlan elemeket ez a párt eleve kizárja magából. Azért van, hogy bár legkevesebben voltak az országgyűlésben a pártok között, mégis a legnagyobb, legsikerdusabb munkát fejtették ki a magyar nép érdekében. Szeretik is őket egész Magyarországon. Az Ugron-párti jelölt felemelt fővel léphet választói elé. Nem kell neki ötlöni-hatolni a hazugságokban, mert nem paktálnak sem a kormánnyal, sem a börtönzárakkal, sem Ausztriával. Nem akar az ő pártjának egyik tagja sem püspök, sem kanonok, sem aranygyapjas vitéz, sem bankdirektor, sem vicinális építő, sem kamarás vagy gróf lenni. Nem függnek ők senkitől, csak az őket megválasztott szavazóktól. Nem kell nekik bókolni senkinek. Megmondják ők véleményüket nyíltan akár a kormánynak, akár az osztráknak, akár másnak, ha olyasvalamit tesz, ami sérti a szegény nép vagy a magyar nemzet érdekét.

Ennek a pártnak a jelöltjeire szavazatok tisztelt olvasóink és elvbarátaink, mert ezek igazabb védelmezőitek mint az országos osztrákos grófi néppárt vagy a még rosszabb többi pártok.

Lobogtassuk magasan Ugron Gábor, az igazi független katolikus keresztény Ugron Gábor zászlaját magasan s támogassuk az ő jelöltjeit. Támogassuk őket, míg saját pártunk jelölteket nem állít!

Bálint András.

Mozduljon meg a nép.

Elszorult szívvel olvasom az ujságoknak a választási mozgalmakról közölt híreit. Nem csak azért, mert az eddigi hírekből következő a liberalizmus, a kormánypárt és Kossuthpárt képében előreláthatólag ismét tulnyomó többséggel fog az országházba föl-vonulni, hogy öt hosszú esztendőn át újból folytassa néprontó, vallásellenes politikáját. Pedig ez ugyancsak nagy csapás lesz az országra.

De elszorul a szívünk, sőt szinte kétségbeesett bennünket azon szomorú látvány, hogy a magyar nép nem gyakorolja jogait úgy, a mint gyakorolnia a saját jól felfogott érdekében önmaga iránt való kötelessége lenne. Most volna alkalma a népnek arra, hogy bajaira orvosságot keressen, hogy észnél legyen és dicsekedjék, s ha ezt az alkalmat föl nem használja, öt esztendőn keresztül ismét csak a panasz, csak a jajgatás lesz osztályrésze.

Mégis mit látunk?

A választó kerületekben bolondgomba módjára szaporodnak a képviselőjelöltek. Tejfölösszájú ficsurak, naplopó budapesti járdataposók, sáskamódjára lepik el a kerületeket. Pártgyűlések zajától és véresszájú kortesek bögésétől visszhangzik az ország. A gyűlésnek, a dinom-dánomnak se vége, se hossza. Olyik helyen mostanság a kutyák is fekete kávé isznak, a cigány purdék is pántlikás szivart füstölnek. Szóval hegyen-völgyön lakodalom. De hát nincs az a jó, ami el nem fogyna, — az országos baj, pusztulás pedig a választások után ismét nyakunkon lesz.

Mert a magyar nép még mindig nem akarja belátni, hogy kiki a saját sorsának kovácsa és hogy ki mint vet úgy arat.

Már hogy képzelhető józan észszel az, hogy a magyar országgyűlésbe — ha a korteskedés a mostani mederben fog haladni — olyan emberek is kerüljenek be kellő számban, kik a nép igazát védjék? Hát kik jelölik a képviselőjelölteket? Mindenki, csak a földműves meg az iparos nem!

Mindenhol az urak — és néhol a papok — határozzák el, hogy kit léptessenek föl képviselőjelöltnek. Avagy mutassatok nekem csak egyetlenegy kerületet, egyetlenegy falut, hol a gazdák és iparosok határozták volna el, hogy kit léptetnek föl képviselőjelöltnek.

Micsoda választási szabadság az, a mikor a nép még csak meg sem mer mukkanni, hogy kit akar ő képviselőnek! Az urak kijelölik a szájuk ize szerint való embereket, rázudítják őket a kerületre és a nép az urak választottjai vagy jelöltjei közül az egyikhez vagy másikkhoz csatlakoznak, az egyikre vagy másikkra leszavaznak. Előbb persze megiszszák a jelölt borát-sörét, mert hát a magyar ember legtöbb helyt ma is azt tartja, hogy a száraz torokkal „éljents” kiáltani nem lehet.

— Száz szónak is egy a vége,
Ihatnék a szomjas gége.

Vagyis a nép összes ténykedése abból áll a képviselőválasztásnál, hogy iszik és szavaz, no meg néhol zsebel is.

Hát jól van ez így? Nem lehetne ez másképp? A nép csak tehetetlen voks lesz mindig?

Térjen a nép valahára észre, lássa be, hogy az ő sorsa és a képviselőjelöltek sorsa az ő kezében van. Mozduljon meg a nép, ne várja meg, hogy az urak — vagy a pártvezérek mit határoznak, ki mellé állnak, kit léptetnek föl képviselőjelöltnek, hanem nyissa ki a szemét, álljon talpra a nép! Ne kapaszkodjék az urak szekerébe, mint a kisgyerek az anyja szoknyájába, hanem a földmives és iparos választók százai meg ezrei maguk állapotjanak meg a képviselőjelölt személyére nézve. Ne csak szavazzanak, de jelöljenek is!

Nemcsak ügyvéd, főbíró, bankár meg mágnás való ám az országházba, hanem a jóra való gazda vagy iparos becsületére válik az országgyűlésnek és hasznára a népek.

A nép bajait csak az ismeri igazán, a ki nem csupán könyvekből olvasta, de maga is átélte, maga is nyögi azokat. Földmivest, iparost küldjünk az országgyűlésre, majd az meg fogja védeni igazainkat, ha nem is olyan tudakosan, mint sok népbolondító, de becsületesebben, őszintébben és lelkiismeretesebben.

Ne legyen a nép az uraknak kezes báránya, szekértolója, hanem legyen önálló, legyen a saját esze után járó, gondolkodó és cselekvő ember.

A bor, sör, pálinka átkos gőze elpárolog, a pántlikás szivar elfüstölög, a nagyságos és tekintetes meg a méltóságos urak kézzorítása, csókja helyét lemoszátok, de a ti bajaitok itt maradnak, még szaporodni is fognak, ha meg nem emberelitek magatokat a választások előtt.

Azért újból is kérve kérünk benneteket, *éljétek politikai jogaitokkal nemcsak a szavazásnál, hanem a képviselőjelölésnél is.* Jelöljétek magatok és juttassátok jelölteteket diadalra!

Népbarát.

Néppárti szervezkedés.

Olvasóink előtt ismeretes, hogy a 29 pont sok tekintetben elüt a Molnár János ur vezetése alatt álló párt programjától. Mindazonáltal a néppárt mégis csak legközelebb áll hozzá a többi pártok közül.

Ezért látjuk elszomorodott szívvel, hogy a magát fölülmulthatatlannak tartó Molnár János ur milyen sajnálatra méltó baklövéseket követ el napról napra a néppárt szervezése körül, a melynek szálai az ő avatatlan kezében futnak össze.

Csak azokra a baklövésekre akarunk ezuttal rámutatni, a melyeket a mindent tudni akaró főpap az utóbbi napokban elkövetett.

Ezelőtt két héttel egy füzetet adott ki „*Kire szavazzunk*” címmel. Ebben a füzetben Ugron Gáborról azt mondja a méltóságos főpap, hogy *Ugron Gábor személye maga fölér egy párttal.* Ugy-e, hogy ez magyarul annyit jelent, hogy Ugron Gábor — a kinek tehetsége előtt magunk is meghajlunk — maga annyit ér, mint az egész szabadelvű, függetlenségi, avagy — **az egész néppárt?** No hát mondhat ilyet egy néppárti? Ugy-e, hogy ehhez csakugyan méltóságos tyukeszűség szükséges? Mert ha ez igaz, akkor a néppártnak, ahelyett, hogy a saját hiveit az országházba juttassa, egyszerűen az volna a kötelessége, hogy Ugronnak juttasson mandátumot, hiszen szerinte Ugron maga annyit ér, mint egy egész párt, tehát annyit is, mint az egész néppárt. Ilyen bolondokat ir a méltóságos néppárti vezér. (Legyen nyugodt kedves cikkirő ur, irt és tett az már bolondabbat is és — tekintve koponyája tartalmát — fog is még tenni. *Szedő.*)

De a méltóságos ur ennél még nagyobb hibát is elkövetett.

Mindenki tudja, hogy Zichy János gróf és Kálmán Károly — az előbbi Zurányban, az utóbbi Zala-Szt-Gróthon — fényes diadalt arattak a mult választás alkalmával választó kerületeikben. A nevezett képviselők lelkiismeretesen megfelelték képviselői kötelességüknek, úgy, hogy választóik meg lehetnek velük elégedve, sőt büszkéek lehetnek rájuk.

És mégis mit kell tapasztalnunk?

Azt, hogy a zurányi és zala-szent-gróthi kerületek a néppárt részére elvesztek! Miért? Mert ennek a két kerületnek a papsága — nem tudni miért — elhidegült a nevezett képviselők iránt, még pedig annyira, hogy Zichy és Kálmán még csak beszámolót se mertek tartani kerületeikben a papoktól való félelmükben.

Ahol a papság nem veszi kezébe a néppárti lobogót, ott Molnár János néppárti képviselőjelölt nem léptet föl. Elve, hogy néppárti képviselőjelölt csak az *ő segítségével jőjön a parlamentbe, vagy sehogyan.* Eppen azért, ahol a papság a kerületi értekezleten *nem foglal egyhangulag állást Molnár János ur jelöltje mellett,* ott ő behuzza a néppárti lobogót *még akkor is, ha a választók többsége a néppártra akar is szavazni* vagy felállit a szavazók akarata ellen egy ismeretlen, nem képviselőek való embert.

Dunántul és a felvidéken tucatszámra vannak kerületek, a melyekben a választók többsége néppárti és még sincs néppárti jelölt, kizárólag azon okból, mert a papság nem hajlandó a választók élére állani, e nélkül pedig Molnár János ur jelöltet nem állit.

Hát ez csakugyan tynkeszü politika. Lepsényi

és Markos — akitől a néppárt eszméje származik — bizonyára nem ilyennek képzelte a néppárt politikát. Természetesen jó és üdvös dolog, ha a katolikus papság a parlamentben eddig egyedül ülő keresztány párt ügyét felkarolja, hisz ez kötelessége is, de ha vannak papok, akik kötelességüket megszegve, egy jobb parochia vagy éppen kanonokság reményében a keresztény nép ügyét cserben hagyják vagy éppen séggel hitszegően elárulják, ez még nem ok arra, hogy a néppárt csufosan megretiráljon. Az a párt, amely kizárólag a papságra támaszkodik, ennél fogva *kizárólag a papság érdekeit akarja védeni.*

Pedig a választók többsége nem a kényelmes parochiákról, *hanem az egyszerű kunyhókból, a magyar népből kerül ki,* amelynek érdekeit mindenek fölött védenie kötelessége egy magát kereszténynek valló politikai pártnak, ha lehet a papsággal egyesülten, ha kell, a papság ellen is!

Mivel pedig Molnár ur politikája nem ilyen, azt a leghatározottabban rosszalunk kell és csak *csudálkozni tudunk a fölött, hogy a néppárt még mindig türi Molnár ur baklövéseit* s emiatt egy csomó kerületet elveszíteni kénytelen.

De hát ez az ő dolguk, végezzék el maguk között.

Mi most a néphez fordulunk.

Láthatjátok, hogy Molnár ur jelöléseivel a keresztény ügyet nem fogja annyival előbbre vinni, mint a mennyivel okosan előbbre vinni lehetne és kellene. Ne várjon a nép Molnárra, hanem vegye a nép maga a kezébe a jelölést és vigye szive és esze választottját diadalra.

Sz L

*

Tisztelt cikkíró barátunk úgy látszik pedzi, hogy hol a hiba a néppártnál, de határozottan helytelen az a nézete, mintha a kerületi papság volna az oka, hogy sok igazán néppárti kerület jelölt nélkül marad. Ennek oka egyedül Molnár János. Mert ha a kerületi papság el nem fogadja Molnár jelöltjét, úgy Molnár az ő intrikájával keresztülviszi, hogy abban a kerületben a központi néppárt nem állít jelöltet. Ha már most az illető kerület papsága karöltve a néppárti érzelmű választó polgárokkal mégis állít jelöltet, kiben minden bizalmuk összpontosul, de akinek nem volt szerencséje előzőleg Molnár ur kegyelmét megnyerni, előáll Molnár ur az ő *mások pénzén fentartott lapjaival* s lehurrogja az illetőt, kijelenti, hogy az nem a néppárt jelöltje, hogy az illetőt nem ismeri, hogy inkább tartózkodjanak a néppárti választók a szavazástól, semhogy az illetőre szavazzanak legyen az bármennyire rátermett a kerület képviseltetésére. De testestől-lelkestül, pénzzel, lappal, nyomtatvánnyal stb. támogat akármilyen tökfilkót, aki előtte térdet hajt, s az ő fensőbbségét

elismeri. S mert a mi önérzetes, a szitán átlátó papjaink nem akarnak tovább Molnár ur járszalagán csüngni, sok helyen nem lesz néppárti jelölt. Ez az igazi ok.

Mi a falusi jólét kerékkötője.

Ezzel a kérdéssel foglalkozik a máltóságos czo-bolyprém ujságja: a „Néppárt“ és mit gondoltok mit felel a méltóságos ujság?

Azt hiszitek, hogy a falusi jólét, vagyis a magyar földművesek jólétének sirját a zsidó uzsora, a drága kölcsönpénz, a legmagasabbra emelt adók és illetékek, a méregdrága igazságszolgáltatás, a rossz termés és alacsony gabona, szóval a magyar néppel édes keveset törődő közgazdasági és pénzügyi politika ássa meg? Dehogy!

A „Néppárt“ ujságnak egy agyalágyult munkatársa — a ki „néptanító“ név alá rejtőzik — kisütötte és a „Néppárt“ méltóságos főpapja kinyomatta, hogy a falusi jólétnek egyedüli oka a magyar nép tunyasága, részegeskedése, kártyás és erkölcstelen természetete.

A ki ezt nem hiszi, ime olvassa el, mit ír a „Néppárt“ című, komandóra készülő ujság:

„A Duna-Tisza ölében fekvő délibábos róna nem hozna-e dusabb termést, ha *szorgalmasabban* s czélszerűbben munkálnók kincseket rejtő drága földjét?

„A *gondatlan pazarlás, lelkiismeretlen tobzódás, esztelen kártya- és sorsjáték, tunya tespedés, naplopó semmittevés, butító részegeskedés* és szívet leket emésztő busongás helyett nem jobb volna-e fölkelni a *gyámoltalan lustaság sima bundájáról és serényen munkához látni, jözanabb, erkölcsösebb életet folytatni?*“

„Ha *gazduramék nem temetnék a csap alá minden keresményüket s a vászoncelédek a szunyoghálók helyett a kezükkel font és szőtt vászonruhákkal is megelégednének, szóval: nemcsak a mával, hanem a holnappal s az azt követhető „nem szeretem“ napokkal is törödnének, akkor bizonyára kevesebb volna a végrehajtás, kevesebb özvegy és árva sülyedne a végső nyomor iszonyatos örvényébe.*“

Végül kimondja a „Néppárt“ című ujság, hogy „a falusi jólétnek maga a könnyelmű, sorsa, jövője iránt közönyös, csak a szomorú jelent sirató, **gyámoltalan magyar nép a leghatalmasabb kerékkötője.** Ki tagadni meri, bizonyítsa be az ellenkezőjét!“

Mi sietünk a híg agyvelejű, *de nem a nép érdekében író,* hanem Molnárékhoz hasonló néppárti néptanító cikkére válaszolni, előre is kijelentve, hogy som olvasóinkat, sem a magyar népet nem akarjuk megsérteni azzal, hogy ilyen óriási butaságokat s rosszakaratu piszkolódásokat pontról pontra megczáfoljunk. Ilyen mocskolódás önmagát czáfolja meg.

Nem tartozunk azok közé, a kik a nép hibáit legyezgetik. A magyar népnek mi is a szemébe

mondjuk az igazságot nemcsak erényeiről, de hibáiról is.

Miért nem ír a „Néppárt“ című ujság a néppárti vezetők hibáiról tunyaságairól, no meg a katolikus kisiparos tönkrevéséről? Mert nem szabad. Mindenható Molnár János nem engedi, a kenyerét féltő lapmegtöltők pedig akarata ellen cselekedni nem mernek. Azért írjuk, hogy „lapmegtöltők“, mert tudtunkkal Rakovszky István, ki mint szerkesztő van a lap elejére nyomva, édes keveset tud arról, hogy milyen csodabogarak látnak napvilágot a néppárti lapban.

Igenis, a miként a legjobb buzának is van alja úgy a magyar nép közt is vannak szerencsétlenek, a kik a kártya, meg az ivás áldozataivá lesznek. De hogy egész falvak, vagy éppen az egész magyar nép minden keresményét a csap alá temeti, a „Néppárt“-nak ezen állítása a legnagyobb nemigazmondás. Nem áll a „Néppárt“-nak azon állítása sem, hogy a magyar nép pazarló, tunya, gyámoltalan, erkölestelen és naplopó lenne.

Avagy naplopó-e az a magyar nép, a mely nyár idején hajnali 3 órakor már a kasza-kapa mellett izzad és meg nem áll késő estig? Mutasson a t. néptanító ur csak egyetlen egy földmives népet széles e világon, a mely ennyi munkát kibírna. Ilyen nép a magyaron kívül nincs és a „Néppárt“ mégis kinyomatja a rágalmat, hogy a magyar nép tunya, lusta, naplopó! Valóban csodálkoznunk kell, hogy a „Néppárt“ betűi nem válnak vörösekké szégyenükben. (Már elsajátították ezt a tulajdonságot a gazdájuktól.)

A „Néppárt“ még azt is szemére veti a magyar népnek, hogy lányait, asszonyait mért nem járattja „a kezükkel font és szőtt vászon ruhában.“ (Csak nem hiszi a „Néppárt“ című ujság, hogy a magyar leányok mind cobolyprémbe járnak. Ne tessék azok után itélni, a kik a központi irodában látogatásokat tesznek, hanem kimenni a vidékre, a falvakba, majd meglátja a tisztelt cikkíró ur, hogy elég szerényen és olcsón ruházkodnak a magyar leányok és asszonyok.) Hát az igaz, hogy a „vászoncelédek“ kevesebb piperével is beérhetnék, de kérдем a magyar népet, látott-e már — nem egy egész falut, de csak egyetlen családot is, a melyet a lánya vagy felesége cifrázkodása tett volna tönkre? Egy jóra való asszony a házi szükségleteket, ezek közt a lányok ruházatát is, tejből, turóból, vajból, tojásból, meggyéből szokta előteremteni. A vászoncelédek ruházata tehát a gazdának rendszerint semmi gondot nem okoz, sem őt tönkre nem teszi. Azt meg mai napság nem lehet rossz néven venni, hogy az emberek a vászon kívül egyéb materiát is használnak ruházatul. Hiszen jó, megtehetné utóvégre a magyar nép, hogy csak a saját kezemunkájával készített vászonban, meg kecskebőrben járna — tudjuk, a vad népek még máig is csismadia, szabó, kalapos, szücs, asztalos és egyéb mesterember nélkül élnek — de hát csak

nem irigyl a „Néppárt“ ujság, hogy a földmives az iparosokat is foglalkoztatja, azoknak munkáját, készítményét megveszi és használja? Pedig a cikkéből az látszik ki.

Oersze vannak az országban néptanítók és szerkesztők, a kik mindeut irigyelnek a néptől, még a ruházatot és a kenyeret is, de a mit a szegény paraszttól zokon vesznek, azt a pantallós koldustól megkövetelik: a rangjához illő életet és ruházkodást. Hja paraszt az más!

Csak arra volnánk kíváncsiak, mit szól mindcizekhez a „Néppárt“ olvasóközönsége?

Választási mozgalmak.

Szerte megindultak a választások. Az ország összes kerületeinek mozgalmát olvasóinknak nem mutathatjuk be, miután lapunk csak hetenkiint jelenik meg. Csak a bennünket érdeklő választásokról, ahol Ugron-párti vagy néppárti jelölt van, fogunk esetről-esetre beszámolni.

Köbölkútról ahol Bonitz Ferenc a néppárti jelölt, panaszos levelet ír egyik hívünk, melyben elmondja, hogy 96-ban milyen impozáns volt Hajdin Károly néppárti jelölt programbeszéde, míg a mostani jelölt mellett alig van lelkesedés. Ezt a megcsappanást annak tulajdonítja levélíró, hogy mert a mult választáskor a központi iroda nem támogatta Hajdin Károlyt, úgy, hogy szegény elbukott (valószínűleg elfelejtett Molnár Jánosnak kezét csókolni), most meg a választók boszulják meg e tettet. Persze ennek a mostani jelölt Bonitz Ferenc adja meg az árát s majd annak idején meg is köszönheti Molnár János urnak. A szavazók főleg azért haragszanak az országos néppártra, mert megtagadta a Magyar Néplapot és a 29 pontot. Pedig e kerületben csak ezért lelkesülnek

Péren öt jelölt is van. Van kormánypárti, Ugronpárti, Kossuth-párti, grófi néppárti és igazi néppárti. A grófi néppárt Jankovich nevű urat léptette fel, kiről csak annyit mondanak a grófi ujságok, hogy *nagybirtokos*. Ez már aztán elég a népnek. A pártba pedig bele passzolna, mert oda csak grófok, kamarások, nagybirtokosok és — papok valók. Hisz azért néppárt. Ez az ur azonban a kerületben a kutyának sem kell. Az igazi néppárti jelölt *Markos Gyula*, a Herkó Péter szerkesztője, aki egész életén át a nép javáért küzdött, a miért elég üldözésnek van kitéve. Végig kell csak olvasni azt az undorító piszkolódást, amit a grófok szolgálapja az Alkotmány Markosra napról-napra dobál, dacára, hogy ő is *katolikus pap*, még pedig különb ember, mint Molnár János az ő talpnyaló csatlósaival, mert a *szegény ember bőrét Markos még nem huzta le sohá* s hogy számos üldözői dacára még mindig fenn bírja magát tartani és még mindig a nép barátja s nem áll be a

szemforgató gárdába, az csak dicsőségére válik, ha mindjárt szegény is marad mellette. Nem átalja az Alkotmány ötet személyes becsületében támadni, őt, aki a katholicizmusért, a revizióért, az elnyomott nép javáért küzd évek óta. Rámondja, hogy ilyen meg amolyan, hogy nem jó pap stb. De bezzeg rögtön jó pap volna, egyházmegyéje, jó plebániája, Molnár János puszipajtása lehetne, ha megvesztegettetné magát mint *Lepsényi* tette, a kinek a néppárt pénzt adott és ad, kitarthat akár egy szeretőt, szerzett neki plebániát, írhat az ujságjaikba is — név nélkül — tegezheti és cimborázhat Molnár Mukival és a többivel; szóval grata persona, él gond nélkül, pedig olyanokat Markos sohasem irt még Zichy Nándorról, Molnárról, az országos néppártról és annak tagjairól, mint a mit ő irt a *Magyar Néplapban*. **mielőtt pénzzel elnémitották volna.** (Miután úgy látszik már elfelejtették, bátrak leszünk a dolgokat újra közölni, hogy feledésbe ne menjenek.) Ez is mutatja a grófi néppártban uralkodó erkölcsöket, becsületes felfogást és politikai tisztességet. Nem, jó magyar népem, az ilyen emberek utálatot érdemelnek, nem tiszteletet, akik magukhoz ölelik a jellemtelenséget, ha az tud nekik hizelegni és ha beáll érdekeik székértelőjének, de eltaszítanak maguktól, a tönkbe üldözik az igazán küzdő közkatont, mert az nem alázza meg magát, mert nem akarja elismerni a jellemtelen embereket gavalléroknek, a tökfilkókat okos embereknek. Ez a büne Markosnak is — egyéb semmi. Azért jó teszük a peériek, ha a kásáttragó nagybirtokos helyet a nép barátja, *Markos* mellé sorakoznak!

Letenyén, Lepsényi volt kerületében, eddig három jelölt van. Egy kormánypárti, ennek azonban semmi kilátása sincs a megválasztásra; egy grófi néppárti, Szüllő Géza ügyvéd, akit eddig senki sem ismer; a néppel, meg a néppárttal eddig sem törődött, de azért jelölték, mert ugylátszik jó protekciója volt. A néppárti iroda a mostani választásoknál különös gondot fordít arra, hogy a kerületekbe csupa nem oda való embereket állít, csak hogy biztosan elveszítse az eddig birt kerületeket is. Így van *Letenyén* is. Lepsényi alaposan elrontotta a kerületet. Öt év előtti megválasztása óta alig látták. Az országházába sem ment, hanem öt éven át hűségesen felvette a *képviselői fizetést*. Ez aztán a jellemes párt ember, ez ma dédelgetett barátja a néppártnak, csak az a baj, hogy felléptetni nem merik — *a mulija miatt*. Szegény Szüllő pedig *Letenyén* nem igen fog megszületni. Ebben a kerületben egyedül *Sümegei Vilmosért* lelkesedik a nép. Sümegei az Ugron-párt jelöltje, jó szónok, ügyes, derék ember, saját szorgalmából emelkedett mai állásába. A ki vele csak érintkezik, megszereti gavallér, egyenes modora miatt. A kerület képviselőjét jobb kezébe nem adhatná. Vele nem fog úgy csalódnai, mint Lepsényivel.

Dal a hétről.

Száll a madár ágról ágra...
Száll a pletyka szájról szájra.
Molnár abbás úgy találja:
„Tegyük Herkót a máglyára!”

Canis mater! Canis mater!
Jó volt egykor Herkó Páter:
Mikor alig birt még járni
Az erőtlén, kis Néppárti.

A ruháját Herkó varrta,
És a tűzből kikaparta
Számára a gesztenyét,
S adván neki menedéket.

Ne csodálkozz' ezen, Markos!
Rég megírta vén Plutarchos:
Hogy a — hála fenn nem álla,
S olyat még ő sem találta!

S manapság is mit találunk?
Im, egymással szembe szállunk.
Testvér testvért tép, marcangol;
Akár a jog-tipró angol!

Kötözték nemrég a kévét;
Nos, ismerjük a szó képét:
Széjjel mállunk, szerte hullunk;
Fojtjuk egymást, és — megfulunk.

Bezzeg egyetért az ellen!
Nincs közötte duló szellem,
Nézd a kazárt, nézd a hébert:
Nem üldöznek ott „társ-strébert”.

Páholyok sok tenger tagja
Összetart és úgy kacagja:

Mint falja, lám, Krisztus hive,
Krisztus hívét, — mert nincs szive!

Rut önérdek vezet minket,
Irányítja tetteinket.
Megleckéztet magyart már ma
A tibeti Dalaj-Láma!

Mert ez hitét szentnek tartja,
S hitvallóját védi karja;
Mig minálunk a keresztény
Örvend, ujjong, fele vesztén.

Ám szüntessük panaszunkat,
Szedjük össze most magunkat.
Ki a nép szent ügyét vallja,
Annak lelke ezt sugalja:

Legyen egy a közös célunk.
Erre küzdjön az acélunk.
A nagy hadtest minden része:
Egy erő, a vezér-kézbe'.

Gyalogos légy, avagy lovas:
Hatvanhetes, — negyvennyolcas;
Független, vagy — Ugron-párti:
Lehetsz mégis te néppárti.

Itt is, ott is — népért harcolj,
Kit a tőke sujt és sarcolj;
Ki igába nyakát hajtja,
S kenyerünket csak ő adja.

Gyűjti gyéren a „keresztet“, —
S hordja békén a keresztet!
Munkálkodva izzad fárad;
Mindnyájunknak nyujt mentsvárat.

Molnár apát pedig nézze,
Hogy ügyeit úgy intézze,
Hogy Markosnak békét hagyjon!
Mert neki sem lesz ám pardon.

Bonbon.

A koldusok.

Érdekes történeteket beszél el Blum Ernő, a jeles író egyik napilapban. Meséinek tárgyát a koldus-világ szolgáltatja. A koldusok üzlete — írja többek közt — különösen Párisban igen jövedelmező iparág s nem ritkaság, hogy módosabb emberek is üzik a koldulás mesterségét.

Egy vak kéregető hatalmas kutyát szegődtetett munkatársul, amely mellette állott egy hid torkolatánál és a nyakába illesztett kosárba gyűjtötte az áthaladók filléreit. Esténként azután átszolgáltatta hiven az összegyűlt pénzeket, míg egyszer azután nem tudott többé kinek beszámolui a keresettel.

A világtalan koldus meghalt, de a koldulásra szokott kutya csak tovább is ott maradt megszokott helyén, a hidon. Nemsokára azonban a kutya is gazdája után költözött, s ekkor a nyakába kötött kosárban harmincezer frankot találtak aranyban.

Svájceban élt egy öreg kisasszony, aki minden lépten-nyomon alamizsnát osztogatott a kéregetőknek. Egyizben nyári lakást keresett s egyik koldusának házába jutott, ahol a kolduló háziur feszélyezetten fogadta s elmondta, hogy annyi — javítani való akad házán, hogy a költségeket csak alamizsnából képes előteremtteni.

A vén kisasszony maga is meg akart győződni róla, vajjon tényleg olyan jövedelmező foglalkozás-e a koldulás? Szegényes, kopott ruhába öltözött s kiállt egy élénkebb utca szögletére s az első napi jövedelme — ötven frank volt.

Ez a fényes és könnyű kereset annyira megtetszett a kisasszonynak, hogy élete végéig koldus-sorban maradt és halálakor jelentékeny vagyont hagyott — a város milliomosainak.

Az író arra a következtetésre jut, hogy a valódi talmi koldus — a házi kéregető. Egy ilyen házi koldus azt hozta fel a sajátmaga ajánlására, hogy — alamizsna nélkül el nem mehet, hiszen már tizenhét éve, hogy állandóan ugyanott kéreget.

Cikkében külön részben foglalkozik az ugynevezett — uri koldusokkal, akiknek a száma szintén nagy és akik fényes egzisztenciát teremtettek maguknak a — koldulásból.

A Kossuth-bankó.

Nemes Vass Gyula zempléni táblabíró urnak 1854 nyarán egyszer széles jó kedve kerekedett a szobránci fürdőben, úgy, hogy a tárcáját is elhagyta valahol. Azt vélelmezte ugyan ő önmagában, hogy a tárcát a vasárnapi tolongásban valamelyik tót atyafi emelte ki a zsebéből, de nem lehetetlen, hogy ebbeli véleménye tévedésen alapult. Lehetséges, hogy a szállóban hagyta, ahol Török Napoleon gróffal, a

fürdőtulajdonossal, Tomesányi Vincével és Bernáth Zsigmonddal kvaterkáltak, természetesen nemzeti csendes mellett.

Nagy volt Vass Gyulának az ijedtsége és szívének szorongása az elveszett tárca miatt. Az nem bántotta, hogy ötvenhárom forint készpénz volt benne, hanem az aggasztotta módfelett, hogy volt benne egy bankó, egy, a hivatalos hatalom előtt kriminális papirosdarab, az ötvendolláros Kossuth-bankó. A külföldön, angol területen került forgalomba ez a szép bankó, melyet Kossuth Magyarország javára bocsátott ki angol szöveggel. Értéke természetesen nem volt.

Töprengett most Vass Gyula, hogy jelentse, ne jelentse be az elveszett tárcát a zsandárparancsnokságnak. S végre megvolt a töprengésnek az eredménye. A táblabírói furfang azt sugta neki, hogy még eddig nem tudott rajta egyszer sem kifogni a német, következésképpen ezután sem fog s kemény elhatározással és nagy busan elpanaszolta baját a csendőrségnek.

A nyomozásnak megvolt az eredménye. Egy paraszt a korcsmában jó kedvében kibökkentette, hogy ő ilyen meg ilyen tárcát talált s ilyenténképpen Vass Gyula megkapta a tárcáját — egy hónap múlva a sátoraljaujhelyi kerületi törvényszéktől azaz a hozzáadással, hogy mivel a tárcában egy Kossuth-féle 50 dolláros bankjegy találtatott, Vass Gyulát főbenjáró perbe fogják.

A per megindult az ujhelyi társasbíróság előtt s hamar hire ment a nevezetes esetnek az egész Felvidéken. Mindenki őszinte részvételt fordult Vass Gyula felé, csak rajta nem látszottak nyomai valami nagy bánkódásnak. Igen különös arcot mutatott s nyugodtságát akkor sem vesztette el, midőn a törvény asztala előtt állott, hogy védelmezze magát. Senki sem hitte volna, hogy felmentik s csak azt várták, hogy hány esztendőre szól a büntetése.

Siri csendben kezdte meg Vass Gyula a védekezést.

— Tekintetes császári királyi törvényszék. Az az inkriminált Kossuth-bankó, — melyet még életemben soha sem láttam — nem az enyém. Nem is lehetett az enyém, mert ha úgy volna, akkdr nem követek el oly esztelenséget, hogy magam kérem a csendőrségnél a tárca keresését. Hisz akkor nyilvánvalóvá levén bűnösségem, én — magam alatt vágtam volna a fát. Ezt a bankót tehát valamely ellenségem bosszúból tette a tárcába.

Ennyi volt a védekezése Vass Gyulának s a törvény bírái elfogadták az érvelését. De még a felsőbb hely is megerősítette a felmentő ítéletet.

Vass Gyulának furfangja tehát szerencsésen bevált. Mert hiszen ha nem jelenti is be az esetet a csendőrségnél, a tárca úgy is megkerülhetett volna s akkor a benne levő iratok hamis tulajdonjogát nem

tagadhatta volna, tárgyalása pedig nyilvánvalóvá tette volna bűnösségét. Ez pedig egyenlő lett volna egy kis német börtönnel.

1901. szeptember 21.

Tisztelt olvasóinkhoz! *Lapunk legutóbbi két száma nem jelent meg, mert hirtelen nyomdát kellett változtatnunk, a miért tisztelt olvasóink szíves elnézését kérjük. Az elmaradt számokért tisztelt olvasóinkat legközelebb egy értékes melléklettel kárpótoljuk.*

A király ő felsége az ideai hadgyakorlatokat személyesen vezette. Szeptember elején több napon át Zirczen lakott, mert a közelben voltak a nagy tűzérési gyakorlatok, mely alkalommal éles töltésekkel próbálták ki az új acélbronz ágyukat. Szeptember 14-én ő felsége Pécsre utazott az ottani hadgyakorlatokra, melyek 18-án fejeződtek be. A király mindkét gyakorlattal nagyon meg volt elégedve s elismerését fejezte ki a hadseregnek, nemkülönben a polgárságnak a szíves fogadtatásért. A nép mindenütt lelkesen éljenezte szeretett királyunkat.

Hivatásának áldozata. Esztergomból írják, hogy Málray Ferencz megyei tiszti és primási főorvos a mult héten a Vöröskereszt kórházban műtétet végzett, közben egy csontszilánk megszurta, de munkájában elfeledte. Két nap múlva vérmérgezés jelei mutatkoztak rajta s ezen vérmérgezés következtében meghalt.

Hogyan vigyáznak az orosz czárra. Egy párisi lap azt újságolja, hogy az a vonat, melyen a cár Dunkerqueből Compiègnebe fog utazni, olyan páncélos vonat, mint a milyent az angolok a délafrikai háborúban használnak. A vonatot a francia északi vasut néhány legfőbb tisztviselője fogja kísélni. Alantasabb közegek a vonaton nem lesznek és a mozdonyt is egy felügyelői rangban lévő tisztviselő fogja vezetni. Az egész vonati mentén napok óta katonai őrzékek cirkálnak a legügyesebb rendőrközegek vezetése mellett.

Halálugrás a vonatról. Debreczennél jeientik, hogy a Királytelek és Debreczen között közlekedő személyvonat utasai izgalmas jelenetet éltek át a minap este. Az amugy is nagyforgalmu személyvonat a tokaji hetivásár alkalmából zsufolásig megtelt. Királytelek állomás előtt a zsufolásig megtelt harmadosztályu kocsik egyikébe felszállott egy 24—26 éves, telt arcu fekete bajuszu fiatal ember. A jól öltözött ifju hamarosan társalgást kezdett a szakasz utasaival s csak

hamar meghuzódott egy fiatal urinő mellett. Az ur-asszony szívesen beszélgetett a kellemes modoru fiatal emberrel s csak akkor ábrándult ki a társalgásból, amikor zsebéből 90 forintot tartalmazó tárcája eltűnt. A fiatal urinő véletlenül észrevette gavallérjának üzelmét s hirtelen zajt csapott. A szakasz utasai hirtelen felugráltak, de az ügyes udvarló a pillanatnyi zavart felhasználva kifutott a kocsí egyik elzárt helyiségébe. A másik pillanatban már a kocsí utasai fészegetni kezdték az elzárt hely ajtaját. A tolvaj kétségbeesésében lerántotta az ablakot, kitorpte az ablak közötti védő pálcát s halálmegvetéssel ugrott ki a robogó vonatról. Pár perc múlva vészjelzt adtak a vonatnak s az összes kalauzok több mint fél óráig keresték a vakmerő zsebtolvajt, de nyomára nem akadtak. A fekete bajuszos fiatal ember halálugrása kitűnően sikerült s 90 forinttal egyszersmindenkorra bucsut mondott csinos úti társnőjének. A debreceni vonat az eset miatt 30 percnyi késéssel érkezett meg.

Ujságíró az oroszlaneketreben. *Frankfurthban Müller Herrfurth* jótékony célra nagyobb összegben fogadott, hogy az ottani cirkusz oroszlaneketrebe bemegy a mutatványok alatt s Marguerite kisaszszonnyal, az oroszlanzeliditőnővel egy üveg pezsgőt elfogyaszt. A bátor ember, ki egyébként hírlapíró, városatya és sportférfi, fogadását méltóságosan, hidegvérrel nyerte meg, a mennyiben a ketreben lévő hét oroszlan rendre meg is simogatta. Most hír s dicsőség koszoruzza a fejét Frankfurt városában, amit meg is érdemel, noha nálunk több vidéki városban akad borbély, aki megnyírta a cirkuszbéli oroszlanokat.

Egy örült rémtette. *Pancsováról* írják, hogy *Csompai* Maxa rozott multu egyén, aki már 18 évet ült fegyházban, szerdán délben örültségi rohamában a vele vadházasságban élő *Fiatalov* Lenkét hasba szurta. Mikor a csendőrség a helyszínen megjelent, *Csompai* éles késsel a saját torkába szurt és egy másik kést ragadva magához, a csendőrökre vetette magát. A nagy vérvesztéstől elgyengült ember végre összeesett, mire a sulyosau megsebesült párt a kórházba szállították.

Pestis Konstantinápolyban. *Beats* dr. angol orvos megállapította, hogy egy külvárosban, mely a Boszporus ázsiai oldalán van, tegnap *pestisben* halt meg egy ember. Történt még egy gyanus haláleset, de ott a pestist eddig nem lehetett megállapítani. Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint maga a szultán terjeszteti a koholt pestishireket, hogy a vesztegzárral megnehezítse a forgalmat. A *buffalói* merénylet óta ugyanis attól tart, hogy ellene is anarkista merényletet fognak elkövetni és a gyilkosokat a vesztegzárral akarja távoltartani magától.

A sikerült léghajózás. Nincs esztendő, amelynek nem volna meg a maga légjáró hőse. Esztendeje Zeppelin Ferdinánd, az idén Santos Dumont, a párisi

eronauta az, aki a levegő szenzációját a maga számára lefoglalta. A Zeppelin kísérletében sokan biztak, volt is annak szemmel látható eredménye, de hiányzott belőle az ellentálló erő, s ez meghiusította a vitéz ősz generális egész élete munkásságát. Santos Dumont több sikerrel kísérletezett. Első röplései jól ütöttek ki. Utóbb azonban nem kedvezett a szerencse. Mindig közbejön valami, ami meghiusítja a sikert. Nemrég falhoz verte a szél, a multkor majdnem maga is odaveszett, egyszer-másszor fagallyak közt köt ki, de a biztos, erős haladás még probléma ő előtte is. E héten újból fölszállt hajóján a longchamps-i versenytérre. A kísérlet egy óra hosszát tartott, s teljesen sikerült, de a léghajó beleütődött egy fába, külső burka elszakadt és a léggömb teljesen kiürült. Santosnak nem esett baja ezuttal, s így folytathatja veszedelmes és költséges kísérleteit a repülés terén.

A londoni anarkisták. A Max Kinley ellen elkövetett anarkista-merénylet alkalmából egy angol titkos rendőr a Standardban hosszabb cikket közöl a londoni anarkistákról. E szerint a londoni anarkisták évekkal ezelőtt Whitechapel közelében tartották titkos összejöveteleiket. Volt ott egy lapjuk is, „A munkások barátja” címmel, amelyet héber betűkkel nyomtattak. (Ez is mutatja, hogy az anarkisták többsége zsidó.) Azóta sok anarkista klub keletkezett. Az anarkistáknak külön kávéházaik, vendéglőik, tánctermeik és játékbarlangjaik vannak. Női anarkista egyesület is van vagy egy tucat. A londoni anarkisták Liverpoolban, Birminghamban, Manchesterben, Leedsben és Hullban fiókegyesületet alapítottak. Most állítólag körülbelül hatezer tagjuk van, akik hetenkint husz fillért fizetnek. Föltéve, hogy ezek közül négyezren családapák, öttagu családdal, akkor mintegy huszezerre rug az angol anarchistáknak a száma, a kiknek egyetlen szellemi tápláléka a lázító anarkista sajtó és evangéliumok az erőszak és a gyilkosság. Számuk egyre növekedik, mert Oroszországból és a többi európai államokból évről-évre sok anarkista vándorol Londonba. Vannak köztük olyanok is, a kik a legszélsőbb anarkizmus hívei. Az ugynevezett „osztendei” anarkistáknak kedvelt gyülekező helye egy kis klub a Bernersstreeten. Ebben a helyiségben az anarkisták nem tanácskoznak államfelforgató tervekről, hanem csak barátságos összejöveteleket tartanak. A klubhelyiség elég tágas s egyszerű asztalok és padok vannak benne. A londoni detektív elmondja néhány anarkistának a történetét is. Van közöttük egy volt orosz katona, a ki tizenhárom esztendeig szolgált a Kaukázusban. Végre megszökött az ezredétől s Konstantinápolyon át Londonba menekült. Egy negyvenhat esztendőes varsói anarkista huszonkét évig számkivetésben élt Szibériában. Mint fiatal diákot annak idején elfogták s kihallgatás nélkül Szibériába küldték.

Azt sem tudta, hogy miért. Ezek az anarkisták mind jól élnek, uriasan öltözködnek, de senki sem tudja, hogy miből. Az angol hatóságok, így végzi be a leírását az angol detektív, végre figyelemmel kísérhetnének a londoni anarkistákat, mert helytelen volna, ha addig várnának, a míg késő lesz.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN.

A francziák örömmáorban usznak. A hatalmas orosz cár felséges nevével ellátogatott hozzájuk, a mit az egész világ nagyfontosságú eseménynek mond. Rendesen csak néhány hónappal később látszik meg az ilyen fejedelmi látogatásnak az eredménye. Szeptember 18-án érkeztek meg az orosz vendégek a francia tengerpartra, Dunkerke nevű város elé, a hol Loubet elnök fogadta őket. Tiszteletükre nagy flottaparádé volt. Több mint 30 hadihajó pompázott a cár előtt a nyílt tengeren s különféle gyakorlatokat végeztek. A cárnak rendkívül tetszett a francia tengerészet s kivált a víz alatt járó hadihajók, a melyekkel eddig csak a francziák bírnak, kötötte le figyelmét. A cár és kísérete a francziák nagy lelkesedése mellett szállott partra s vonaton utazott tovább Compiègnebe, a hol a szárazföldi hadsereg gyakorlatait fogja végignézni. Hogy Párisba is elmegy-e a cár, még nem bizonyos, mert szörnyen félti az életét az anarchistáktól, főleg mióta meggyilkolták Mac Kinleyt, az amerikai elnököt. Az egész világ leginkább azt lesi most, nem-e fog a cár franciaországi tartózkodása alatt a búrok érdekében valami nyilatkozatot tenni.

Az angol-búr háboru még egyre tar. Az angolok azt hitték, hogy Kitchener szigorú proklamációjával, melylyel elrendelte, hogy minden búr, a ki szeptember 15-ig le nem teszi a fegyvert, lázadónak tekintessék s mint olyan agyonlövettessék, a háborúnak egyszerre vége szakad. Ebben azonban csalódtak, mert ez a proklamáció a búrokat egy cseppet sem ijesztette meg s most még nagyobb elkeseredéssel folytatják a háborút, mint annakelőtte. Az angolok ügye ma rosszabbul áll, mint bármikor, mert katonái egyre fogynak, miután nemcsak a búrok pusztítják, hanem a meg nem szokott éghajlat és egyéb betegségek. Lovaik pedig úgy dülnek, mint a legyek. Londonban már ugyancsak vakaróznak a sok pénzkidadás miatt s az államkassza ma már teljesen üres s az egykor gazdag angol nemzet nem sokára nyakig fog uszni az adósságban, amellyel meggyülöltette magát embertelensége miatt az egész világgal. Ennyi a haszna eddig az áldatlan búr háborúból. Az ezután következő haszon még cudarabb lesz.

A kínai háborunak vége. Az európai csapatok már mind hazajöttek s Pekinget ismét a kínaiak foglalták el. Csing herceg vezetése alatt egy vezeklő küldöttség járt a német császárnál, hogy kiengesztelje, a mi sikerült is. Hogy meddig lesz béke Kínában s nem-e fogják a kínaiak e hadjáratot megtorolni, Isten a megmondhatója. Valami jó dolga a keresztényeknek ezután sem lesz Kínában.

Amerikában szeptember 8-án, amikor Mac Kinley elnök meglátogatta a buffalói kiállítást, egy Czolgosz nevű anarchista gyilkos merényletet követett el az elnökön. Az általános kihallgatás alatt ugyanis az a szokás, hogy minden ember kezét foghat az elnökkel. Mikor Czolgoszra került a sor, ez az egyik kezével megfogta az elnök kezét, a másikkal pedig a zsebkezdőjébe burkolt revolvert kétszer sütötte el az elnökre, míg a további lövéseklen megakadályozták. Az egyik golyó az elnököt a mellcsonton találta s ez nem volt veszélyes, de a másik golyó a hason ment keresztül s ez halálos volt. A szegény Mac Kinley elnök még nyolcz napig élt a legnagyobb kínok között, szeptember 14-én reggel 7 órakor szenvedéseitől megváltotta a halál. Utóljára a hátralevő 4 évre Rosevelt tábornok alelnök lesz, a ki már le is tette az esküt. Az elnök holttestét Washingtonba vitték, a hol a kapitoliumban helyezik örök nyugalomra, a többi elhunyt elnök mellé. A gyilkos fölött jövő héten fognak itélkezni s valószínűleg villamoság útján való kivégzésre fogják itélni. Az amerikai nép szörnyen el van keseredve az anarkisták ellen.

Nyilttér*

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógy mód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, sziv, vese, gyomor, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos idegvér és bőrbajoknál.** Biztos védelem **szélhűdés és elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógy mód megalapítójának és **egyedüli képviselőjének**

Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rend. intézete van.

Budapest, V., Váci-körut 18.

Rendelés naponta 9—1 és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézetén kívül is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymónja.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Közgazdaság.

Küzdelem a létért

Isten ments! távol van tőlünk még csak a gondolata is annak, — olvassuk a „Pénz és Föld“ legújabb számában — mintha mi akarnók a világ rendjét megváltóztatni, avagy a földtekét sarkából kimozdítani, azonban jelleső érzés hat át bennünket, mert csendes működésünk, zajtalan munkásságunk közepette céljaink s elveink oly elismerésében részesültünk, mit reményleni alig mertünk.

Fennen hirdettük régi időktől fogva, hogy az uralkoló s mindinkább rosszabbodó gazdasági viszonyok között — sajnós — csakhamar el kell következnie azon időnek, amidőn *fizetésképtelenné* válik még az is, aki még csak nem oly régen jólétben élt s kinek napjai gond nélkül tündek tova.

Ova figyelmeztettük — mi is és ismételtelen már — a magyar állam életfentartó elemét, a nagyobb-kisebb földbirtokosokat egyaránt, együttesen s egyenként, hogy tőlük telhetőleg védekezzenek, nehogy az ár meglepje s magával rántsa.

Hogy eme intő szavunk nem hangzott el eredménytelenül a pusztában, annak bizonyítgatásába nem bocsájtkozunk, ellenben örömmel konstatáljuk, hogy immár szükségét látják a védekezés valamely módjának a foganatosítását testületek is.

Aradvármegye egyik legrendezettebb s leggazdagabb községének, *Elek*-nek, leginkább sertéshizlással foglalkozó — bár német ajku de magyarul érző — lakosságát a közelmúlt esztendőben ismételtén érték csapások, már-már oly helyzetbe jutottak, hogy megélhetésüket veszélyeztetettnek látták, mert hisz a gazdasági viszonyok javulását még csak reményleniök sem szabad.

Az *Elek*-en székelő „**Délvidéki Földmivelők Gazdasági Egyesülete**“ -nek vezetősége tehát arra határozta el magát, hogy az egyesület tagjait üzemetőkéhez juttatván, azok helyzetét elviselhetővé teszi.

Belátván ugyanis, hogy a vidéki takarékpénztárak súlyos feltételű kölcsöneivel azok szükségleteiket ki nem elégíthetik, mert végromlásukat idézné elő ezen körülmény, felkérték laptársunk, a „Pénz és Föld“ szerkesztőségét, hogy az egyesület tagjaival ösmertesse meg a törlesztéses kölcsönök mindama előnyeit, a melyek kívánatossá teszik annak felvételét, vagy a már meglévő adósságoknak ilyen kölcsönné való átváltóztatását.

Hilbert Antal ur, a „Pénz és Föld“ felelős szerkesztője (*Budapestről*) folyó évi augusztus hó 18-án — ezen meghívás folytán — felolvasást tartott az egyesület helyiségében s miután *Braun Ferencz*, az egyesület elnöke bemutatta a nagyszabású egybegyűlteknél, nagyszabású felolvasását az apai szeretetre való apellálással kezdette meg.

A család szaporodtával — ugymond — minden földbirtokosnak kötelességszerűen oda kell törekednie, hogy vagyonát is szaporítsa, nehogy családját nyomorba vagy leggyobb esetben szegénységbe juttassa. Ne feledje sba hogy a meglévő vagyonnak többféle való elosztás. folytán a családtagokra alig maradna talán csak annyi is, hogy annak a legszükségesebbekkel való felszerelése kívánatos volna.

Lépést kell tartani tehát: a család szaporodásával, gyarapítani kell a vagyont is!

Eme cél elérésére az egyedül alkalmas eszköz

az amortizacionalis kölcsön, a melynek — ha annak összege a birtok tényleges (forgalmi) értékével arányban áll s annak kamata s törlesztési részlete alkalmazkodik (a már alig rosszabbodható) gazdasági viszonyokhoz — beruházás jellegű azon körülmény ad, hogy kamata törlesztéssel együtt nem ritkán csak fele annak, a mennyit a birtokosoknak vidéki takarékpénztáraknál kell fizetni a kamatban (anélkül, hogy a tőkét is törlesztené).

Számok beszélnek — ugymond — s a következő példával illusztrálta eme állítását, ugymint:

X. tartozik a megyeszékhelyén vagy a szomszédos nagyobb városok valamelyikében levő egyik takarékpénztárnak 8000 korona jelzálog (nem váltó, de nem is törlesztéses) kölcsönnel s fizet utána évi — átlagos — 7%-os kamatban félévénként 280.— kor.-t. s a helybeni takaékpénztárnál fennálló 2000 korona váltótartozozása után 8% fejében (nem számítva a váltó megújításal járó tetemes költséget) félévénként 80.— kor.-t. vagyis a 10,000 kor. után összesen . . . 360.— kor.-t.

anélkül, hogy amortizálna egyuttal a tőkét s azon veszélynek téve ki magát, hogy adóságait a hitelezők akkor mondják fel, amidőn a viszonyok sem engednék meg, hogy törlesztéses kölcsönné változtassa át adósságait.

A konverzió folytán — megjegyzevén már e helyütt, hogy nyilvános számadásra kötelezett pénzüzetek drágább kamatozású törlesztéses jelzálog-kölcsönének olcsóbb kamatozású törlesztéses kölcsönné való átváltóztatása bélyeg- és illetékmentesen eszközölhető — ellenben s az egy összegben nyerendő 10 000 kor.-s kölcsön után s 50 esztendei törlesztés esetében 5% fejében félévénként fizetnie csupán . . . 250.— kor.-t. bár ezen összeggel már törleszti magát a tőkét is.

Csak a kamat különbözet megtakarit tehát félévénként . . . 110.— kor.-t. vagyis a törlesztési időtartam alatt 11,000.— kor.-t. A megtakarítás azonban, ha meg nem is haladja, de mindenestre megközelíti az 50,000 kor.-t., mert a törlesztési időtartam alatt megtakarítja magát a tőkét is s mert a kamatkülömbözetnek beruházás céljaira lett fordítása által a jövedelmet annyira szaporíthatja, hogy egyedül a jövedelem-szaporulat van hivatva a kölcsönt amortizálni.

A zajos tetszéssel fogadott — felolvasásnak befejeztével élénk eszmecsere fejlődött, a melyben nem csupán a vidékről is tekintélyes számban résztvett nagyobb, de a községbeli közép- sőt kisebb birtokosok is részt vettek s siettek az egyesület vezetőségének — köszönetüket nyilvánítván jóakaró gondoskodáséért — bejelenteni, hogy helyzetükön ilyen módon enyhíteni fognak.

Részünkről most még csupán az egyesületet üdvözölni kívánjuk ezen életrevaló eszme megvalósításáért s ama reményünknek adunk kifejezést, hogy ennek példáját számos egyesület fogja követni.

Hogy ezeknek is készséggel fog lapunkra való hivatkozással a *Pénz és Föld* szerkesztősége (Budapest, VI. váci-körut 29. sz. a.) felvilágosítással, sőt adatokkal szolgálni avégből, hogy az egyesület tagjait meggyőzhessék eme transactió keresztülvitelének szükségességéről, talán ép oly felesleges mon-

danunk, mint a mily felesleges mondanunk, hogy egyeseknek is szívesen adja meg a szükséges felvilágosítást.

Gabona- és terményárak

(Szeptember 19-ig).

Termény neve	50 kgm ára		Termény neve	50 kgm áral	
	K. f.	K. f.		K	K f f
Árpa	5 90	6 10	Muhar	9 60	9 80
Buza	7 75	8 —	Bab tarka	7 30	6 90
Rozs	6 55	6 75	Bab fehér	8 30	8 80
Zab	6 50	6 60	Borsó	11 30	11 50
Tengeri	5 15	5 20	Lencse	11 50	12 —
Luczerna m.	43 —	48 —	Köles	13 30	13 80
Vörös lóhere	42 —	46 —	Köles kása	14 50	14 50
Baltaczin	14 —	14 50			

MULATTATÓ.

A büszke hentes.

Hentes legény (megkéri egy gazdag kereskedő lányát.) Röviden uram, a lányát szeretem és —

Apa: És elakarja venni. De eltud egy családot tartani.

Beteges férj.

Egy vidéki városban nem rég elhunyt egy férfi, ki 104 éves kort ért el és 70 évet töltött boldog házasságban nejével. Amidőn a gyászoló családtagok, kik a temetésre gyülekeztek, a már szintén 90 éves özvegyet vigasztalták, utóbbi így felelt: Szegény öregem! Még mikor jegyben jártam vele megmondták nekem, hogy beteges ember, és intettek ezen házasságtól. Most ime: itt a baj.

Kíváncsiságból.

— More! Téged főbelőnek, mert gyáván elszaladtál a csatából — szolt a cigánynak a hadnagy

— A Devla verje meg — aki kitalálta. Nem igazs ázs, hádnagy uram — csókolom a sárkánytyujá táróját. Egy ágyugolyóbis repilt el ázs filem mellett

Mi a baj?

Suszterinasnak adták a megbukott diákot. Egyszer azt kérdi tőle az édes anyja:

— No, Feri, hát hogyan érzed magadat a meszterednél.

— Nem jól, édes anyám.

— Miért?

— Azért, mert a mesterné asszony csak olyan ételt főz amit én nagyon szeretek.

— Hát hiszen az a jó, mafla. Ez nem lehet baj.

— Persze, hogy nem ez baj. Csak az a baj, hogy én nem kapok belőle.

Kettő van neki.

Rapportra jelentkezik a baka az ezredorvosnál. Maródit jelentett. Olyan pofát vágott, mint a fanesali feszület. Közte és az ezredorvos között következő párbeszéd folyik le:

Ezredorvos: Aztán mi bajod?

Baka: Elrontottam a gyomromat.

Ezredorvos: Hány szakácsné szeretőd van?

Baka: Csak kettő.

Ezredorvos: Te telhetetlen! Hát nem volna egy is elég?

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Többeknek. Lapunk kétszeri elmaradása a nyomdaváltozás miatt történt, a minek bővebb okát a közeli számokban részletesen megismerik t. olvasóink. Ezentúl a lap pontosan megy mindenki címére s szerkesztőnk minden gondja azon lesz, hogy lakadatlan hévvel tartson ki e lapocska az ő maga elé tűzött cél mellett. — Egyébb levelekre jövő számunkban.

Felelős szerkesztő: VALTER ERNŐ.

Iszákosság.

Ezen ocsmány bűn leggyorsabban és legbiztosabban az »Angyal« gyógyszertárban, orvosi rendelvény szerint készült »Antikol« által gyógyítható, még oly esetekben is, ahol minden más szer hasztalan volt.

Egy adag 5 korona; dupla adag régi bajnál 9 koronáért, az összeg előleges beküldése ellen költségmentesen küldetik HUSZAR ADOLF »Angyal« gyógyszertárából UJPEST, Temp-lom-tér 15.

Raktár Budapesten:

Török József gyógyszertára, Király-u 12. és Egger »Nádor« gyógytárban, Váci-körut 17.

Lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest,

VIII. kerület, Mária-utca 42. szám.

**Pfau
Quarnero
Brandy**
Pfau és Társa Fiume

Hirdetéseket

felvesz

lapunk kiadóhivatala
Budapest, Mária-u. 42.

COGNAC
TRADE MARK
VILÁGOSI COGNAC GYÁR
Distillerie modèle française
VILÁGOS

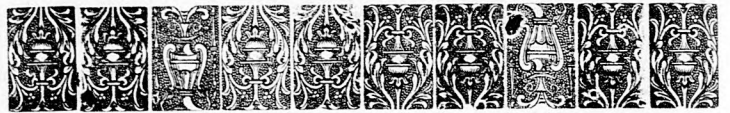

Ferencz pálinka

sósborszesz

kapható

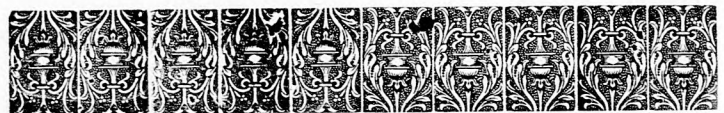
Vértess
gyógyszertárában
Lugoson,
(Délmagyarország.)

Ráczfürdő

Budapest Hadnagy-u. 1

Uri és női gőzfürdők.

Haggenmacher-féle

**Góliát
Maláta-sör**

legkellemesebb üdítő és tápláló ital

Megrendelési hely:

Budapest, V.,

Kádár-utca 5. szám.

Választási zászlókat

legszebben fest

Linhart Vilmos

czim és czimerfestészeti műterme

Budapest, Hunyadi-utca.

Magtárak, éléskamra, pincze
és padlás

ellenségei

a **patkányok** és **egerek**, melyek igen sok kárt, — előbbieket az épületek rongálásával is — tesznek a gazoának. Ezen rablók **kipusztítására**, sok fáradozás után, sikerült egy teljesen méregmentes szert összeállítani.

1 kis adag ára 1 kor. 1 nagy adag 2 kor.

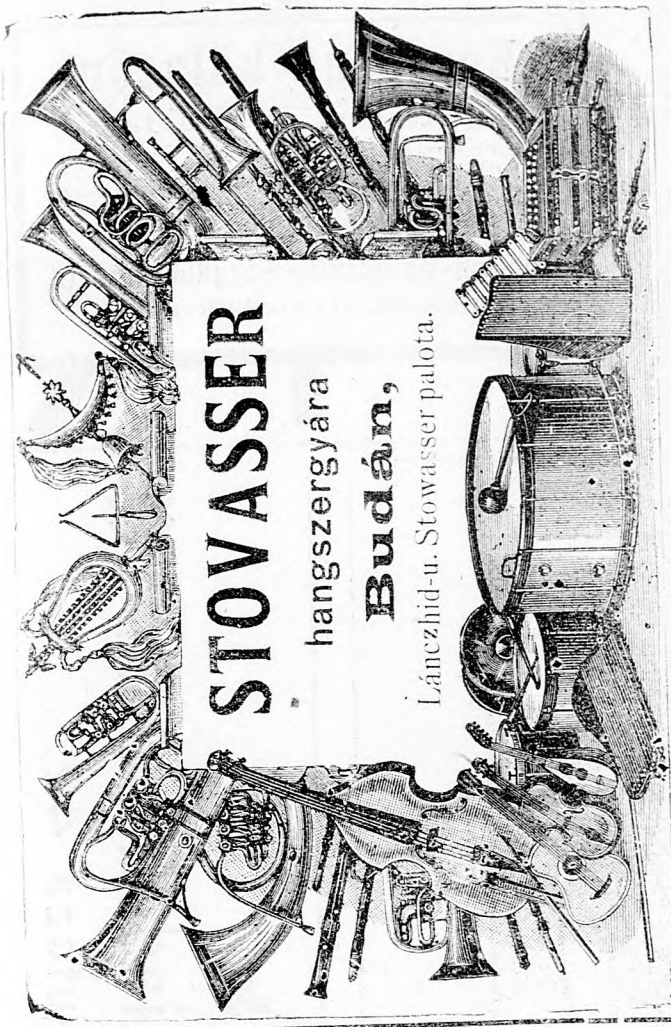
Uradaalmak, nagyobb háztartások és községek részére

15 nagy dobozt 30 kor. helyett 20 kor-ért bérmentesen szállítok.

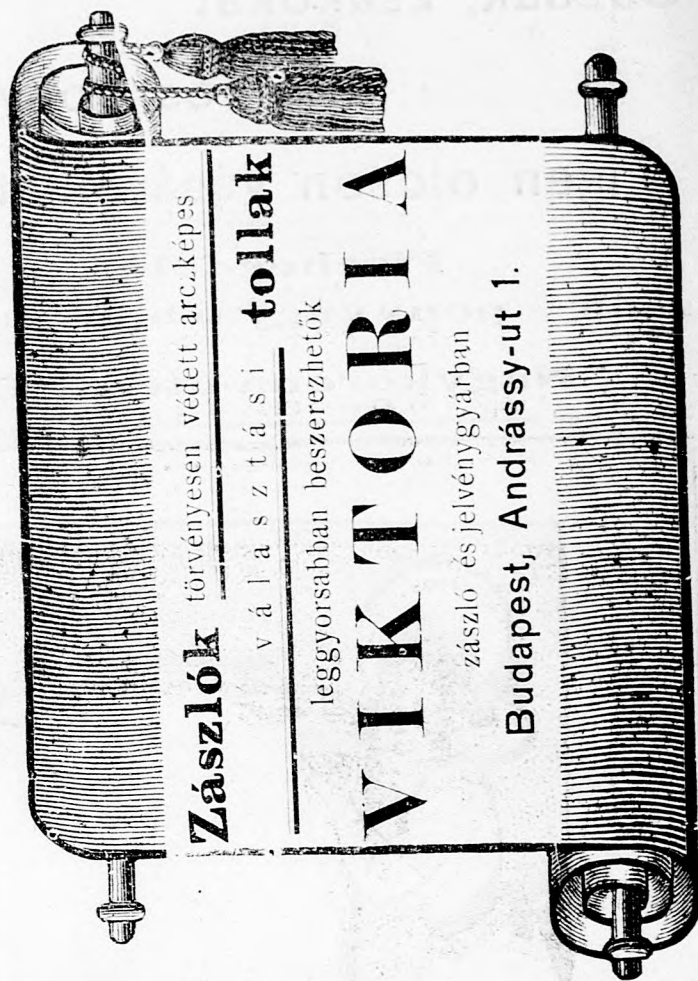
Huszár A. vegyilaboratorium

Budapest-Ujpest, Templom-tér 20.

Aratás előtt ajánlatos az udvarhelyiségeket e férgektől kitisztítani.

STOVASSER
hangszergyára
Budán,
Lánczhid-u. Stowasser palota.

Zászlók törvényesen védett arc. képes
választási **tollak**
leggyorsabban beszerezhetők
VIKTORIA
zászló és jelvénygyárban
Budapest, Andrassy-ut 1.

A jó

B O R

mértékletesen élvezve orvosság
Ilyen saját termésű borokat
ajánl kölcsönhordókban

Raksányi Károly

ref. lelk. Balaton-Henyében.

Árak, 1899-iki 50, 1900-iki
rizling 55, vörös 65, 1890-iki
100 kor. hektónként.

Meghívók belépti-jegyek, táncrendek

és minden előforduló nyomtatványokat a leg-
kisebttől a legnagyobbig izlésteljesen és jutá-
nyos árak mellett szállít az

Anglo nyomda

Budapest,

Baross-utca 47. sz.

Papir- és írószertár

Üzleti könyvek gyári raktára.

Blazek Adolf

Budapest, IV., Eskü-út, Klotild
főhercegnő féle-palota. Ajánlja
dusan felszerelt raktárát, úgy-
mint: Szőlőszeti, kerti és mező-
gazdasági eszközöket, borotvaké-
seket, ollókat, evőeszközöket stb.,
továbbá mindennemű acélárúkat
a legfinomabb minőségben. Ár-
jegyzék kívánatra érbmentve
küldetik.

Képviselőválasztási zászlók és jelvények

R U M B O L D

gyárában,

IX., Liliom-utca 52.

Árjegyzék.

**Gazdák, zsákokat
és ponyvákat
igen olcsón vásárolhatnak**

**Fischer-féle
zsák és ponyvagyárban** Budapesten,
Nagykorona-utcza 18.

Készpénz-kölcsön

birtokokra és házakra,

a valódi becsérték háromnegyed részéig, 11. helyre is, 20—60
évi törlesztésre. • Birtokos felmondhat bármikor, penzín
tézet nem. **Lebonyolítás 14 nap alatt.** Konvertálás belyeg-
és illetékmentes. **Semmi előleges költség.** Beküldendő
csakis telekkönyvi kivonat, valamint kataszteri birtokiv-
másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

**Minden
háziasszony
és anya**

üdvözölhető, aki az egészség,
takarékoság és jóízre való
tekintetből a Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé (mely
csakis az ismert eredeti cso-
magokban valódi) használja.

L a p u n k
szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, VIII., Mária-utcza 42.

